

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Gooi & Vechtstreek

Hilversum

Datum: 9 december 2019

Locatie: St Aloysius College in Hilversum

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst in Hilversum, 9 december 2019. In deze bijeenkomst hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in Hilversum als onderdeel van de deelregio Gooi en Vechtstreek. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) iedereen doet mee, (2) nieuw energielandschap, (3) stedelijke ruggengraat.

De scenario's zijn gemaakt door de gemeenten, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gepraat over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet.

Een totaal van circa 50 deelnemers hebben met elkaar het gesprek gevoerd. De samenstelling was als volgt: bewoners, vertegenwoordigers van energie coöperaties en bedrijven en een energiecoach.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 29 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Zuid worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud:

Beschrijving van de scenario's:	3
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	4
Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	5
Scenario banner:.....	6

Foto 1: Presentatie van de scenario's

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Gooi en Vechtstreek zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Iedereen doet mee, (2) Nieuw energielandschap, en (3) Stedelijke ruggengraat.

Het scenario **iedereen doet mee** richt zich op de betrokkenheid en deelname van alle stakeholders in de energietransitie. De belangrijkste uitgangspunten:

- Iedereen doet mee aan de energietransitie.
- Er zijn broodfondsen en coöperaties opgezet waardoor iedereen een zonnepaneel kan kopen op publieke daken of gemeentelijke gronden.
- De transitie wordt zichtbaar gemaakt waardoor bewustwording groeit.
- Er wordt fors ingezet op besparing van warmte en elektriciteit.

Het scenario **Nieuw energielandschap** versterkt het historische energielandschap van de regio. De belangrijkste uitgangspunten:

- Om alle landschappen mee te kunnen nemen is er rek gezocht in de beleidsrestricties.

- De Veenplassen zijn weer een energielandschap door drijvende zonnepanelen. Daarnaast staan hier ook windturbines.
- Het netwerk is uitgebreid naar de meer afgelegen delen van de regio, waar de opwekking voornamelijk plaatsvindt.
- In het stedelijk landschap wordt zoveel mogelijk zonnepanelen op de daken geplaatst.

Het scenario **Stedelijke ruggengraat** richt zich op het verstedelijkte landschap dat volledig benut wordt voor de opwekking van energie. De belangrijkste uitgangspunten:

- Zonnepanelen worden geplaatst op objecten, langs infrastructuur en op vlakken in de gebouwde omgeving.
- Bij de afweging waar de grootschalige opwekking plaatsvindt is het buitengebied ontzien.
- Aan de randen van het stedelijk gebied worden windturbines ontwikkeld.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Kansrijke locaties in de regio Gooi en Vechtstreek:

- De combinatie van (nieuwe) geluidschermen met zonnepanelen spreekt aan, bijvoorbeeld langs de A27 West Indische buurt.
- Zonnevelden op de voormalige afslag afrit A27 Hilversum.

Opmerkingen m.b.t. de rol van bewoners in de transitie:

- De wethouder werd opgeroepen om te borgen dat 50% lokaal eigendom – conform de ambities in het klimaatakkoord – wordt gerealiseerd bij de uitrol van hernieuwbare opwekking.
- Door enkele bewoners werd een oproep gedaan om als inwoner van Hilversum zelf aan de slag te gaan met de energietransitie d.m.v. isoleren, besparen en het installeren van zon-PV → het tempo maken en transitie versnellen ook onderdeel van de verantwoordelijkheid als burger.

Regelgeving en beleid:

- Het percentage grote zonnedaken (max. 30% in alle scenario's) kan misschien worden verhoogd door strengere regelgeving, incentives voor vastgoedeigenaren en het aanpassen bouwbesluit zodat nieuwe grote daken verplicht geschikt zijn voor plaatsen panelen.
- De urgentie is hoog. Een bewoner suggereert dat er daarom meer werk wordt gemaakt van het verleiden of dwingen van inwoners om zelf maatregelen te nemen.

Ruimtegebruik:

- Uit o.a. Duits onderzoek blijkt dat zonnevelden juist een bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Door agrarische gronden rondom natuurgebieden hiervoor te gebruiken ontstaat een win-winsituatie waarbij de stikstofbelasting daalt, biodiversiteit toeneemt en duurzame energie wordt opgewekt.

Techniek en innovatie:

- Kleine windturbines op daken worden tijdens het atelier meermaals genoemd als additionele optie voor energieopwekking.
- Maak gebruik van zonnepanelen die meedraaien met de zon, voor extra opbrengst.
- Energie opwekken in lichtmasten van sportclubs, bijvoorbeeld d.m.v. kleine turbines.

Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

In Hilversum maakt men zich zorgen over de impact op het landschap bij grootschalige opwek zoals gezien vanuit het scenario 'Nieuw Energielandschap'. Er is een sterkere voorkeur voor opwekking van energie langs snelwegen, bedrijventerreinen en vooral op grote daken (in lijn met 'Stedelijke Ruggengraat') dan voor het gebruik van agrarische grond (veenlandschappen en overige landschappen).

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Zon op grote daken** krijgt veel steun. Men vindt bovendien dat er alles aan moet worden gedaan om het percentage "geschikte daken voor zon" verder te verhogen.
- **Zon op geluidschermen** wordt ook gezien als een goede multifunctionele inpassing, gevolgd door **zon op parkeerplaatsen** en **zon in het asfalt van fietspaden**.
- De bouwsteen **wind op randmeren** sprak aan met 6 groene stickers. Wel is het belangrijk dat vogels worden ontzien en dat de combinatie met zonnepanelen wordt gezocht.

Over gemixte bouwstenen:

- Het **vliegveld** ligt gevoelig. Er zijn 2 groene stickers op geplakt. Er is een groep dat zegt dat het vliegveld moet worden gesloten en voor energieopwekking moet worden gebruikt. Een andere groep vindt dat het open moet blijven en dat er langs de het vliegveld energie kan worden opgewekt.
- Er is discussie over het **gebruik van windturbines** (zowel groene als oranje stickers)
  - Wel positief, omdat alle mogelijke ruimte benut moet worden.
  - Enige kritiek in verband met zorgen over de ecologische footprint van turbines.
- **Wind langs snelwegen** mits stil en klein, en met de voorwaarde dat de turbines minimaal 1 kilometer verwijderd zijn van een woonkern.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- Meerdere deelnemers waren kritisch over **zon op agrarische grond**, zowel in veenlandschap als in overige landschappen. Dit geldt ook voor de opwek van **windenergie in veenlandschap**. Ook is er geen enthousiasme voor het gebruik van de rafelranden van de stad. Daar is een hoge biodiversiteit en die moet bewaard worden.

Over opmerkingen m.b.t. bouwstenen:

- **Spoorwegen overkappen en voorzien van zonnepanelen** en **kleine windturbines** worden aangedragen als extra bouwstenen.

Scenario banner:

SCENARIO 1: Iedereen doet mee					
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt	
Zon					
Zon op grote daken		5	0		
Zon op agrarische gronden	Buffer 100m i.c.m. parkontwikkeling	0	2		
Zon op geluidschermen		0	1		
Wind					
Potentieel wind op alle type grond	Collectief	3	1		

SCENARIO 2: Nieuw energielandschap					
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt	
Zon					
Zon op water	Binnenwater	0	4		
	Randmeren	3	1		
Zon op grote daken		1	0		
Zon op agrarische grond	Veenlandschap	2	8		
	Overige landschappen	0	7		
Wind					
Potentieel wind op meer	Randmeren	6	0		
Potentieel wind op land	Veenlandschap	1	3		

SCENARIO 3: Stedelijke Ruggengraat					
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt	
Zon					
Zon op dijken		4	1		
Zon op grote daken		8	0		
Zon op parkeerplaatsen		4	0		
Zon boven snelweg	Rondom recreaties	1	2		
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid Oost-West	5	0		
Zon op spoorberm		1	0		
Zon op agrarische velden	Buffer bedrijventerreinen	1	0		
	Buffer langs wegen	1	1		

Vliegveld	Combinatie met 50% andere functie	2	0	
Zon op gevels		0	1	
Zon in asfalt fietspaden		4	0	
Wind				
Potentieel wind op land	Wind langs snelwegen	1	0	
	Wind op bedrijventerreinen	0	1	
	Wind binnen bebouwd terrein			X